

לקט אמרות
 חז"ל, רעיונות,
 עובדות והנהגות
 מגדולי ישראל,
 על מדות טובות
 שצביאות
 לאהבת הזולת,
 הנלמדות
 מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
 כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
 © אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
 בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
 רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש יא אלול תשע"א שבת - ירושלים 6:18 תל-אביב 6:33 חיפה 6:25 מוצ"ש - ירושלים 7:29 תל-אביב 7:31 חיפה 7:31 ר"ת 8:09

פרשת כי תצא

"ביומו תתן שכרו"

לשלם לשכיר לילה פעולתו ביומו לא יאחר משקיעת החמה!

נלמד מהפסוק: "ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו" (פרק כד-טו) ואמרו חז"ל: מנין לשכיר יום שגובה כל הלילה? תלמוד לומר: "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר" ומנין לשכיר לילה שגובה כל היום? שנאמר "ביומו תתן שכרו" (בבא מציעא קי:)

על הפסוק "ביומו תתן שכרו" המשילו חז"ל (מדרש תנחומא - משפטים) את המשל הבא: משל לאדם שהיה מהלך בדרך, והחמור היה מהלך אחריו. והנה מכרו לאותו אדם אלומה של עמיר, הניחה על כתיפו והיה החמור שהיה הולך בעקבותיו רואה את האלומה ומקוה לאכול ממנה. כשהגיעו מה עשה אדוניו? העמיד החמור בביתו וקשר האלומה מעליו [באופן שלא יוכל החמור להגיע אליו] אמרו לו: רשע! כל הדרך רץ החמור בשבילה מצפה לאכול ממנה, ולא נתת לפניו?!

והנמשל: כך שכיר עמל ומצטער כל היום, מצפה ומקוה לקבל שכרו, ולבסוף פוטר בעל הבית בלא כלום. הוא שנאמר "ואליו הוא נושא את נפשו".

סגולה מעניינת מביא הפלא יועץ בשם המקובלים: "אחת מתרי"ג מצוות לשלם לשכיר שכר ביומו דכתיב "ביומו תתן שכרו". וכתבו המקובלים שסגולת מצוה זו שבקימו אותה בימי השבוע, יזכה באותה שבת לתוספת נפש רוח ונשמה. ולפי התועלת הזו כי רב הוא, ראוי למי שחננו ה' יכולת, שיבקש ליתן לעשות מלאכה בתוך השבוע כדי לקיים מצוה זו.

היה שגור בפיו של הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל שהאר"י הקדוש איחר פעם מלהתפלל מנחה משום שלא שילם עדיין למשרתת שעבדה בביתו. והוסיף שהדברים ק"ו: אם האר"י ז"ל שכל פעולותיו ומצוותיו הרקיעו שחקים ומי כמוהו ידע עד כמה יקרה היא תפלת מנחה שלו ולמרות זאת איחר לתפלת מנחה, ובלבד שלא יכשל בהלנת שכר שכיר. מה נענה אנו אבתריה? (וראה מסגרת)

כמה צריך לשלם... כדי לשלם לשכיר ביומו?

סיפר בעל חנות לפחחות בשכונת מאה שערים: הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל ביקש ממני פעם להתקין לו חבית מים חדשה על גג ביתו, והתקנתיו בשעות אחה"צ. בגמר עבודתי חזרתי לביתי שבשכונת פסגת זאב וידעתי שעל הרב ברים אין לי מה לחשוש, ומחר בבוקר אעלה לביתו וישלם לי.

והנה להפתעתי, בשעות אחה"צ המאוחרות דפק על דלת ביתי אברך מבית הרב, ומסר לי את סכום הכסף במלואו. הוא סיפר לי שהרב ביקשו לקחת מונית על חשבוננו וישלם לי עוד היום, משום מצות "ביומו תתן שכרו", וגם לאברך שילם שכר טרחה (בירור קצר העלה ששכר השליח ועלות הנסיעה במונית לשכונה הירושלמית המרוחקת הגיעו בערך למחצית עלות החבית...)

שנות חיים

על מה נחרד ונסער הגרש"ז אויערבאך?

הקפיד הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל לשלם לכל בעל מלאכה את שכרו חלף עבודתו מיד וללא כל השתהות. ודקדק מאד שלא להלין שכרם.

אחרי פטירת הרבנית ע"ה, היתה באה אל ביתו של רבי שלמה זלמן, פעם אחת בשבוע, נערה מבית הספר כדי לערוך נקיון וסדר בבית לכבוד שבת.

רבי שלמה זלמן שחשש לאיסור יחוד, היה עוזב את ביתו וחוזר בשעה שאמרה לו שתסיים עבודתה, כדי לשלם לה את שכרה. הוא לא היה משלם לה קודם גמר פעולתה, כדי שלא לאבד את המצוה של "ביומו תתן שכרו", המתחייבת בעת גמר העבודה.

ביום מן הימים, סיימה את עבודתה בטרם עת, והלכה לביתה. בא רבי שלמה זלמן אל ביתו ומצא שלא הספיק לשלם, הוא נחרד ונסער: היאך ישלם לה שכר עבודתה בורביום, והלא אינו יודע כלל כתובת ביתה?!

שלח רבי שלמה זלמן מיד שליח אל בית הספר לברר את כתובת בית הנערה, ומיד שלח ליתן לה שכרה, קודם שתשקע השמש ויעריב היום.

חיכו ממתקים - קעט

הצלת הזולת מסכנה והזק

למנוע כל סכנה גופנית או נזק ממוני העומד לבוא על הזולת !

נלמד מהפסוק: "והשבות לו... וכן תעשה לכל אבדת אחיך" (פרק כב-ב,ג)

ודרשו חז"ל בגמרא: והשבת לו - לרבות אבידת גופו [כגון רואה את חברו שהוא טובע בנהר, או חיה גוררתו, או לסטים באים עליו שהוא חייב להצילו] (סנהדרין עג.) וכתב הרמב"ם (פרק א מרוצח הלכה יד): "כל היכול להציל ולא הציל עובר על "לא תעמוד על דם רעך". וכן הרואה את חברו טובע בים או לסטים באים עליו, או חיה רעה באה אליו, ויכול להצילו הוא בעצמו, או ששכר אחרים להצילו ולא הציל. או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו רעה... ולא גילה אוזן חברו והודיעו וכו' העושה אותם עובר על "לא תעמוד על דם רעך".

האם מצות השבת אבידה כוללת ריפוי בהמת חברו?

מהפסוק "והשבות לו" וכדרשת חז"ל (סנהדרין עג.) אף אבידת גופו, לומדים חז"ל בגמרא (נדרים מא.) גם את ההלכה שאם רופא אסר על חולה להנות ממנו, מותר לרופא לרפאות את החולה אף שבכך נהנה ממנו. וטעם הדבר משום שהרי יש מצוה על הרופא לרפאות, וכפי שלומדים מהפסוקים "והשבות" ו"לא תעמוד על דם רעך", נמצא שעושה כן לא בשביל להנות את החולה אלא כדי לקיים המצוה ולא איכפת לן מה שממילא נהנה החולה.

אבל - אומרת הגמרא - אם בהמתו של המודר הנאה, חולה, אסור לרופא לרפאותה, ומפרש הר"ן שזהו רק באופן שיש רופא אחר שיכול לרפאותה, שאם לא כן, מותר למדיר לרפאות את הבהמה, שהרי גם בכך עושה מצוה של השבת אבידת חברו. "ואין לך השבה גדולה מזו". [ובכל זאת לרפאות האדם מותר לו גם כשיש רופא אחר, לפי שלא מכל אחד זוכה אדם להתרפאות].

ואולם התוספות וכן הרא"ש חולקים בזה על הר"ן וסוברים שאסור למדיר לרפא את הבהמה [אף כשאין רופא אחר] משום שאין בכך כל מצוה ואין זה כמחזיר אבידתו של חברו, שכן רק אבידת חברו מצוה להשיב אבל אין מצוה לרפאות בהמתו של חברו.

ולכאורה דבריהם טעונים ביאור: הרי מצות השבה כוללת גם הצלת ממון חברו ומניעת נזק והפסד הבאים על נכסי חברו, וא"כ מדוע אין מצוה למנוע נזק של חולי מבהמת חברו, ומה הבדל יש בין החיוב להבריח ארי מנכסי חברו לבין הברחת "חיידיקי חולי" מבהמת חברו, הלא הצד השווה בשני המקרים שמציל ממון חברו מנזק? וצ"ע.

ושמא ההבדל הוא, שכל המצוה היא רק לראות שממונו של חברו לא יוזק ולא יופחת מהמצב שהיה עד עתה, אך אינו חייב להוסיף ולהשיב ממון חברו יותר ממצבו הנוכחי, כמו ריפוי הבהמה.

אך עדיין צ"ע: הרי בריפוי הבהמה אין רק השבחה, אלא גם הצלה שלא תזק יותר ממצבה הנוכחי בגלל מחלתה. וזאת וודאי חייב למנוע? וצ"ע. [נשמח לקבל תשובות מניחות את הדעת מהקוראים הנכבדים].

האם לרפא חולה הוא נגד רצון השי"ת שעשאו חולה?

פעם הציע אחד הת"ח לפני הגאון רבי שמחה זיסל ברויזא צ"ל רעיון בשם אחד מגדולי התורה כי "בית החולים" הוא מעין "בית כלא" של הקב"ה, שעל כל חולה נגזר תקופת מאסר מסויימת בבית החולים...

אמר על כך רבי שמחה זיסל, שעל פי זה יש לבאר מה דאיתא בחז"ל "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות" (ב"ק פה:), שלכאורה יש לתמוה: לשם מה נצרכת היא אותה "רשות"?

אלא הביאור הוא, שלכאורה יש להתבונן, הכיצד מותר לרפאות אדם, כשאנו יודעים שכך נגזר עליו ע"י הקב"ה, והוא שם אותו כביכול בבית כלא, וא"כ בכך שבאים לרפאותו פועלים כביכול נגד רצונו של הבורא?

משל למה הדבר דומה? לאדם שנכלא בבית האסורים בגזירת המלך, והנה בא אחד ויחתור חתירה תחת שערי הכלא בכדי להבריח את אותו אסיר. הלא לבטח תחשב אותה פעולה כמרידה במלכות...

אלא יש לומר, שאכן משום כך צריך רשות מיוחדת לרפאות את החולים, וזהו שלמדו חז"ל מהפסוק "ורפוא ירפא" - מכאן שניתנה רשות לרפוא לרפאות.

אבידת גופו קודמת...

סיפר הגאון רבי אריה לייב גרוסנס צ"ל: פעם כאשר ביקר הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ צ"ל את רבו הגאון רבי חיים סולובייצ'יק צ"ל כשהיה חולה, הבחין שהוא מתייסר בייסורים קשים ומידי פעם פורץ באנחות כאב. הוא לא יכל לראות בצערו של רבו מגודל אהבתו אותו כנפשו על כן נפלט מפיו: "הלואי והייתי יכול לקחת על עצמי את יסוריו של הרבי"...

כאשר שמע זאת רבי חיים גער בו באומר: "איני יכול לסבול דיבורים כאלו, הם נגד משנה מפורשת... ולא ביאר לאיזה משנה כוונתו.

רבי ברוך בער קיבל את תוכחתו של רבו בהכנעה ולא ההין לשאול לאיזה משנה הוא מתכוון, זאת מגודל ההכנעה והפחד שישב לפניו תמיד, ובמיוחד במקרה זה כאשר קיבל גערה מרבו.

אך כשסיפר רבי ברוך בער מעשה זה, הוסיף שהוא מעריך שכוונת רבו הייתה למשנה (בבא מציעא פ"ב משנה יא): "אבידתו ואבידת רבו, אבידתו קודמת" מבואר כאן שהצלת ממון האדם קודמת להצלת ממון רבו, וכל שכן אבידת הגוף.

עובדות לבית בריסק

"לרבות אבידת גופו..."

כאשר ישב פעם כ"ק האדמו"ר מסטמאר - רבי יואל טייטלבוים צ"ל בכורסתו במלון צפניה בירושלים, ניגש אליו רופא ירושלמי חרדי, ד"ר ארונוב שמו, ושאלה בפיו: האם מחוייב הוא עפ"י דין תורה לכתת רגליו באישון לילה לכל חולה המזמין אותו, הרי התורה אמרה "ורפא ירפא" (שמות כא-ט) ודרשו חז"ל (ב"ק פה:): "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות", אבל מנין שהוא חייב להענות לכל דורש, ובפרט כשיש עוד רופאים בעיר? הוסיף הד"ר וסיכם את שאלתו: האם התורה מחייבת אותו לרפאות או שמא זהו רק בגדר רשות?

עיני רבי יואל היו סגורות, הוא ממלמל חרישית, קולו כמעט ואינו נשמע. אחד ממקורביו מטה אוזנו אל מול שפתיו, ושומע את לחשו האומר כמו לעצמו: "חייב הרופא מן התורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל בפירוש במה שאמר הכתוב "והשבות לו".

לא הכל הבינו מה שייכות ישנה למצות השבת אבידה, לחיוב מן התורה על רופא לרפאות. אך כוונתו של הרבי הייתה כפי שכתב הרמב"ם בפירוש המשניות (לנדרים לח:): "ובכלל דרשת חז"ל "והשבות לו - לרבות אבידת גופו", הוא גם החיוב על הרופא לרפאות חולי ישראל, שבה מקיים השבה לאבידת גופו כשרואה אותו מסוכן ויכול להצילו. ומטעם זה, המודר הנאה מחברו מותר לו לרפאותו, משום שאין הריפוי רשות גרידא אלא מצוה וחיוב ממש".

עולמות שחרבו

"מוצא שפתיך תשמור"

"עליו לשמור מוצא שפתיו..."

מעשה שהיה בבני זוג מחו"ל שלא זכו במשך עשר שנים לזרע של קיימא. יעצו להם לעלות לארץ ישראל, ואז יתכן שיתקיים בהם "משנה מקום משנה מזל". אולם עברו עוד עשר שנים ולא נפקדו.

באחד הימים נזדמן לביתם חבר ממקום מגורם הקודם בחו"ל. הוא ראה את שברון ליבם של בני הזוג וניסה "לעודדם" שיצדיקו עליהם את הדין...

בשובו לביתו שבחו"ל סיפר לאשתו על השיחה הזו שהיתה לו עם בני הזוג. היא התרעמה עליו כי בשיחה זו נטל מהזוג את התקווה של ישועת ה'. שכן היפלא מה' דבר? כך התנהלו ויכוחים ארוכים ביניהם, וברגע של ריתחא הצהיר הבעל שאם יזכה הזוג הזה להפקד בזרע של קיימא הוא ימכור את המפעל שלו בחו"ל ויעלה ארצה להתיישב בבני ברק וללמוד תורה.

והנה עזר השי"ת ברוב רחמיו וכעבור שנתיים נולדו לזוג תאומים... שמע זאת החבר מחו"ל וכמובן שמח מאוד. אך הוא גם נלחץ מאוד. הוא זכר את הנדר המפורש שנדר באם יפקד הזוג...

הוא הגיע ארצה לשאול את פי הגאון **רבי חיים קנייבסקי שליט"א** כדת מה לעשות? השיב לו רבי חיים: "בוודאי עליך לקיים את נדרך, למכור את המפעל ולעלות לארץ ישראל להתיישב בבני ברק וללמוד תורה". והוסיף רבי חיים: "לא מועיל למנות שליח ללמוד במקומך, ובמקרה הזה אין התרת נדרים!"

מעשה זה פורסם ברבים בעיתונות. ביקש מקורבו של רבי חיים, הרה"ג רבי אליהו מן שליט"א, לברר אצל רבי חיים האם נכונים הדברים שפורסמו. וכך השיב לו רבי חיים: "הדבר נכון! ובאמת פלא הוא שמודפס בשמי בעיתונות דבר שהוא נכון... אבל אמרתי כן על סמך מה שכתב החפץ חיים בספרו!"

וכך סיפר החפץ חיים בספרו **(שם עולם)**: פעם אחת בא אדם ל"חכם" (וסיפר בנו שהחכם היה אביו הח"ח) והתאונן שאין לו זרע של קיימא. ויעץ לו הח"ח שיעשה גמ"ח וכן עשה. ונולדו לו בנים. הגמ"ח גדל ותפח עד שהיה קשה לו לנהלו וביקש מהח"ח להעביר את הגמ"ח לאדם אחר. אמר לו הח"ח: מכיון שעיי"ז זכית לזש"ק אין להעבירו! וכך המשיך ניהול הגמ"ח, עד שמחמת קושי גדול העבירו לאחר, ובאותו לילה נפטר לו אחד מילדיו. הוא תינה בפני הח"ח את צרתו. ואמר לו הח"ח: הרי אמרתי לך שלא להעביר את הגמ"ח...

סיים רבי חיים: "לכן אמרתי לאותו אדם מחו"ל שחייב להזהר לקיים נדרו, מכיון שעיי" נדרו זכה חברו לזרע של קיימא". **דרך שיחה**

לשמור ולקיים דיבור שהוציא אדם בשפתיו וקיבל על עצמו לקיים!

נלמד מהפסוק: "מוצא שפתיך תשמור ועשית" (פרק כג-כד)

וכתב רבינו יונה ז"ל (משלי ד-כא): הזהיר על הפשיעה בשכחת העיקר מן הנדר וכו' כי מעת שנדר וחייב עצמו בנדר, הוזהר לשום על לב שלא יפשע ולא ישכח, כי הנה הוא יודע כי השכחה מצויה בלבבות בני אדם לשכוח דבריהם אם לא ישמרו אותם בלבם, וכמו שנאמר (קהלת ה-ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלוקים על קולך" וגו' פירושו: אעפ"י שאתה שוגג בסוף בביטול הנדר, לא תחשוב לך שגגה, כי הנה פשעת, באשר לא שמרת הנדר על לבך בלבתי תשכחנו".

אמרו חז"ל (מדרש תנחומא): אמר להם הקב"ה לישראל, הוו זהירין בנדרים ואל תפרצו בהן, שכל הפורץ בהם סופו למעול בשבועות והמועל בשבועות כופר בו בהקב"ה ואין לו מחילה בעולם...

עוד אמרו חז"ל בגמרא (שבת לג): בעוון נדרים מתה אשתו של אדם ובעוון נדרים בנים מתים כשהן קטנים שנאמר (קהלת ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך".

יש מי שמצא רמז לכך בפסוק: "מלאתך ודמעך לא תאחר בכור בניך תתן לי" (שמות כב-כח). "מלאתך" - נדר שהנך נודר בשעת שמחה. "ודמעך" - נדר שאתה נודר בעת צרה ח"ו... "לא תאחר לשלמו". שאם תאחר ח"ו אזי "בכור בניך תתן לי" - כמו שאמרו "בעוון נדרים"...

כך היה דורש רבי שלמה מרדומסק זצ"ל (בספרו תפארת שלמה) את הפסוק "מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלוקיך"... כלומר: באותו חשק ורצון. באותה התלהבות בשלהבת אש קודש, שהיה לך בשעת הנדר - "כאשר נדרת לה' אלוקיך" - כך תעשה ותבצע מן הכח אל הפועל את קיום מוצא שפתיך!

נוכל עפ"י להוסיף, שזו גם עצה טובה וחיונית כדי שלא לעבור אל "לא תאחר לשלמו". כי אם משתהה, פוחתת ממנו בדרך הטבע אותה התלהבות ואותו רצון חזק שהיו לו בשעה שנדר... וזוהי סכנת האיחור עליה התריע הרמח"ל ז"ל (בספרו מסילת ישרים).

השבת אבירה

מצוה להשיב אבירה [עפ"י סימנים] לבעליה!

נלמד מהפסוקים: "השב תשיבם לאחיר... וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם" (פרק כב-א, ג)

והקישו חז"ל כל אבדה ל"שמלה" מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנים ויש לה תובעים, אף כל דבר שיש בו סימנים ויש לו תובעים חייב להכריז [ולהחזיר] (בבא מציעא כז).

בהנהגה נאה זו של השבת אבירה - כותב רבינו בחיי זצ"ל - מלמדת אותנו התורה כיצד עלינו להתרגל בדרכי החסד והרחמים לזולתינו. שירצה כל אחד בתועלת חברו, ושיחמול על ממונו. ובין שתהיה האבדה בעל חיים ובין לא, חייב הוא להחזירה לרשותו. הוא שנאמר "וכן תעשה לחמורו" שהוא בעל חיים ובהמה טמאה. "וכן תעשה לכל אבידת אחיך" - אחד משאר כלים אעפ"י שאינן חשובין כשמלה "לא תוכל להתעלם".

שאלה מעניינת העלה הגאון רבי יצחק אלחנן זצ"ל מקובנא: אשה איבדה כספה ומצאו אדם. האם מותר לו ליטלם לעצמו או לא? מצד אחד: כל אבידת ממון שאין בו סימן, שייכת למוצא. דכיון ש"אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה" ודאי מצאו לאחר יאוש. אך מאידך, הרי האישה היא שאיבדה ונתייאשה, והיא לא בעל הממון אלא בעלה, והוא אינו יודע על אבידת הממון, נמצא שהגיע הממון ליד המוצא קודם יאוש הבעלים, ואינו רשאי ליטלו לעצמו.

"מצוה יותר גדולה..."

סיפר הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל: פעם הלכתי עם הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל. והנה הבחין בילד קטן משוטט לבדו ברחוב. וכפי הנראה נאבד.

הורה לי רבי יחזקאל להפרד ממנו ולעסוק במצוה יותר גדולה: השבת אבירה! אבידת גופו!

פנינו רבינו יחזקאל

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

או אחדות - או... / הרב נפתלי וינברג

א איי! א איי!

א איי! א איי! א אייאי! - - - 'המלך'!!!

מלכותו עליהם. בהתאסף ראשי עם - בהתאספם יחד באגודה אחת ושלוש ביניהם הוא מלכם, ולא כשיש מחלוקת ביניהם".

כל השפע של השנה הבאה תלוי ועומד במידת הכרתו של הקב"ה בראש השנה. וכל הכרת הקב"ה תלויה ועומדת במידת האחדות שבינינו: "בהתאספם יחד באגודה אחת ושלוש ביניהם הוא מלכם - ולא כשיש מחלוקת ביניהם".

* * *

אם נבקש לרדת ל"רזולוציה נמוכה" נגלה שלא רק כלל השפע של השנה הבאה תלוי במידת האחדות, אלא גם כל חלק וחלק מן השפע. נתייחס לדוגמא לנושא הפרנסה שמטריד את רובינו.

את הפסוק "ויצא האחד מאתי ואומר אך טרוף טרוף" (בראשית מד, כח) מבאר החתם סופר על דרך הרמז כך: "ויצא האחד מאתי" כיון שיצאה ובטלה האחדות "ואומר אך טרוף טרוף" בטלו מזונות האדם! ('טרף' הוא מלשון 'פרנסה').

לא נעבור ונפרט כאן את כל הצרות והבעיות, די שנאמר שמכולן ניתן להיפטר ואת כולם ניתן לפתור בכח האחדות!

המצב בעולמנו כה לא שקט, כה נפיץ, שגם אם נחזור לאחדות "שלא לשמה" הדבר כדאי. ומתוך שלא לשמה נבוא לשמה.

* * *

כאן המקום להביא רעיון יפה בקשר לאחדות.

לפי התפיסה שלנו, ערך האחדות לא בא לבטל את מהותו של כל יחיד, אלא רק לאחד בין כל היחידים. נשתמש בדוגמא מגוף האדם. כל האברים חיים באחדות, בהרמוניה מושלמת, אך זה כמובן לא גורם ליד להפוך להיות רגל או לרגל להתחלף ביד. היד נשארת יד, הרגל נשארת רגל. אלא שהיד והרגל פועלים באחדות.

לעתיד לבוא יתעלה ערך האחדות לרמה גבוהה הרבה יותר. לעתיד לבוא נגיע למצב של "מלאה הארץ דעה את השם כמים לים מכסים" (ישעי' יא, ט) וכמו שבים יש מליוני בריות אך כולם מכוסים ע"י המים ולא רואים אותם, כך לעתיד לבוא כולם יהיו מוקפים מבפנים ומבחוץ בדעת ה' ותהיה אחדות מוחלטת ע"י ביטול האנוכיות. הרעיון הנשגב והנפלא הזה הסביר הרבי מנחם מנדל שנייאורסון זצ"ל בליקוטישיחות מטות מסעי תשנ"א, ונוסיף לומר שאולי אפילו היום מרגישים גם אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות שאין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים וכל דרך אחרת כבר "פשטה את הרגל", מאוד מומלץ שלפחות יהיה זה בלבינו כשמתקברים ליום הדין לקבל על עצמנו החלטה אמיתית שמהיום והלאה נעבוד על ביטול האנוכיות מצד אחד ודביקות בבורא עולם מצד שני ובזכות זאת נזכה לשנה טובה ומתוקה.

בעוד שבועיים וחצי, נעמוד ונכתיר עלינו את המלך. מהי ההכנה הנחוצה ביותר למעמד ההכתרה העולמי? על כך במאמר הבא!

"וכל באי עולם יעברו לפניך כבני מרוץ". שתקופת הימים הנוראים גורלית עבור העולם כולו, ועבור כל אחד מאיתנו, זאת מיותר לציין. כבר מתחילת אלול אנו מתכווננים לימים הגדולים הניצבים בפתחנו. מתמקדים בתהליך של תשובה כדי להיות ראויים למצוא חן בעיני השם, ולהמתיק את כל הדינים עלינו ועל כל ישראל - לזכות לפסק דין לחיים טובים ולשלום!

* * *

בשורות הבאות נתמקד בהכנה לקראת היום הגדול, שדומה שעד כה לא זכתה למקומה המרכזי הראוי:

כל אחד יודע עד כמה חשוב בימים אלו להשלים עם מי שהיחסים עימו התערערו, ולהתנצל בפני מי שנפגע ממנו במשך השנה החולפת. אך מאוד קריטי לא לשכוח שיש לשוב בתשובה גם על שורש החטא - ולא רק על תוצאותיו. לדוגמא: לא די שנתחרט על העלבה ספציפית שיצאה מתחת ידינו, אלא על חוסר האחדות שהיווה את הגורם לכך!

לכשתבונן נגלה שעבודה על אחדות עומדת ביסוד "עבודת היום" לקראת ראש השנה, עד כדי שנוכרח לומר שזו העבודה המרכזית הנדרשת מאיתנו לעת הזאת.

ובמילים הרבה יותר פשוטות: החיים שלנו, כן! החיים הגשמיים שלנו - וכמובן שגם הרוחניים - תלויים בתיקון נושא האחדות.

לא אנחנו חידשנו את זה - רש"י אומר זאת במפורש.

כל עבודת היום לקראת ובמשך ראש השנה זה הכרת הקדוש ברוך הוא. מעבודה זו נגזר כל השפע שיושפע עלינו בשנה הבאה! מה הקשר בין הכרת הקב"ה לפרנסה שלנו בשנת תשע"ב? כיצד מתרחש התהליך? מאות מאמרים בנושא זה פזורים בספרים הקדושים, וכאן לא נרחיב בנושא. אך זו המציאות, כך זה עובד: בהתאם למידה בה אנו מכתירים את הקב"ה, כך אנו זוכים לקבל כלים ושפע בשנה הבאה!

ברור אם כן שהשאלה המרכזית הניצבת בפנינו לקראת ראש השנה היא כיצד מכתירים את הקב"ה?

הנה התשובה:

"ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה) מפרש רש"י: "ויהי - הקדוש ברוך הוא. בישורון מלך - תמיד עול